POSITION PAPER

VEMOBIN

Date: 29-09-2026

Input VEMOBIN begrotingsbehandeling Ministerie van Defensie 2027:
Maak werk van voldoende raffinagecapaciteit in Nederland om Europa veilig te houden

De Nederlandse brandstofsector speelt een belangrijke rol in het weerbaar houden van Nederland en Europa, ook in tijden van militair conflict. Zo lang de infrastructuur en olieaanvoer op orde zijn kunnen wij olieproducten leveren aan Defensie, NAVO en andere vitale sectoren zoals hulpdiensten en de transportsector. Of door het leveren van diesel aan noodstroomvoorzieningen. De leden van VEMOBIN (raffinaderijen, brandstofleveranciers en energiestations) vragen hierbij graag aandacht voor het belang van onze sector voor Defensie en het **behouden van voldoende raffinagecapaciteit in Nederland, inclusief bijbehorende infrastructuur**.

De Nederlandse raffinagesector is een strategische sector voor Nederlandse én Europese Defensie. Nederland beschikt over ongeveer 10% van de totale Europese raffinagecapaciteit.

Tegelijkertijd is onze sector volop in transitie. Echter, deze moet gefaseerd en gecontroleerd verlopen. Geleidelijke ombouw en nieuwbouw met behoud van autonomie en leveringszekerheid in crisistijd is cruciaal, ook voor onze veiligheid.

Niet voor niets heeft NAVO Secretaris-Generaal Mark Rutte vorige week tijdens de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties nog benadrukt[1] dat onze dalende raffinagecapaciteit ons kwetsbaar en afhankelijk maakt. Tijd dus voor Defensie om samen op te trekken met andere departementen om hier werk van te maken in Nederland. Ook in Europa kan Nederland hierin het voortouw nemen.

Op 12 mei 2026 heeft denktank HCSS het rapport 'No Fuel, No Fight'[2] gepubliceerd, in opdracht van VEMOBIN. Het rapport constateert dat in vredestijd, maar zeker in een conflictsituatie de brandstoftekorten bij Defensie ernstig zullen oplopen vanwege de afbouw van Europese raffinagecapaciteit. Het rapport doet diverse aanbevelingen die wij hieronder

[1] https://www.bloomberg.com/news/audio/2026-09-24/bloomberg-talks-mark-rutte-podcast
[2] https://hcss.nl/report/no-fuel-no-fight-the-dutch-fuel-industry-and-european-military-readiness/

op een rij hebben gezet. Wellicht kunt de bewindspersonen vragen welke inspanningen er worden geleverd vanuit Defensie om invulling te geven aan deze adviezen.

1. **Benoem een nationale coördinator voor brandstofzekerheid**

Nederland zou een **nationaal coördinator** moeten aanwijzen die een **geïntegreerde civiel-militaire brandstofstrategie** ontwikkelt. Defensie, Economische Zaken, IenW en de brandstofindustrie moeten daarbij gezamenlijk risico's, vraagscenario's, crisisrollen, raffinagecapaciteit, opslag, importafhankelijkheid in kaart brengen en aandacht hebben voor het beschermen van de infrastructuur van de sector.

2. **Behoud kritieke raffinagecapaciteit in Nederland en Europa**

HCSS adviseert gerichte overheidsmaatregelen om voldoende kritieke raffinagecapaciteit in Nederland te behouden. Denk hierbij aan **capaciteitsvergoedingen en langlopende contracten**, zodat een minimale productie en eventuele opschaling in een crisis behouden blijven.

3. **Maak alternatieve brandstofketens weerbaarder**

De ontwikkeling van bijvoorbeeld SAF, HVO en synthetische brandstoffen moet niet alleen vanuit klimaatbeleid worden bekeken, maar ook vanuit **leveringszekerheid en militaire bruikbaarheid**. Daarbij moeten ook grondstoffen, productie, infrastructuur en de beschikbaarheid van elektriciteit en waterstof tijdens een crisis worden meegenomen.

4. **Bescherm vitale brandstofinfrastructuur beter**

Het rapport pleit voor een systematische veiligheidsbeoordeling van raffinaderijen, opslag, importterminals en distributienetwerken. Daarnaast zijn volgens HCSS duidelijkere afspraken nodig tussen overheid en bedrijfsleven, gestandaardiseerde incidentprocedures en **realtime informatie-uitwisseling**, mede met het oog op fysieke- en cyberaanvallen.

5. **Versterk de samenwerking binnen EU en NAVO**

Brandstofzekerheid kan volgens HCSS niet uitsluitend nationaal worden geregeld. Nederland zou binnen de EU en NAVO moeten aandringen op de gezamenlijke planning van brandstofbehoefte, crisisprioriteiten, infrastructuurbescherming en lastenverdeling. Ook moeten **strategische voorraden** worden herzien, rekening houdend met een langdurig conflict en import-afhankelijkheden van kerosine en diesel. Daarnaast is betere logistiek richting de oostelijke NAVO-flank broodnodig.

Verder werkt het ministerie van Klimaat & Groene Groei momenteel, in afstemming met het Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat en het Ministerie van Defensie aan de Visie BCP (Brandstoffen- en Chemiegrondstoffenproductie). Deze visie moet nader ingaan op de productiecapaciteit in Nederland en hoe hierop gestuurd wordt. Wij hopen dat Defensie nauw betrokken is bij deze visie.

Naast brandstoffen als kerosine en diesel wil Defensie volgens de Roadmap Energiezekerheid[3] ook het eigen brandstoffenverbruik verduurzamen door meer bij te mengen. Om die productie op gang te brengen, is het belangrijk dat in Nederland en Europa meer biobrandstoffenproductie op gang komt, ook om te voorkomen dat onnodige nieuwe afhankelijkheden worden opgebouwd. Wij zijn benieuwd hoe Defensie deze rol voor zich ziet.

Tot slot: Nederland kent unieke voordelen heeft dankzij de diepzeehavens, het raffinagecluster, de opslaginfrastructuur en de sterke koppeling met de Europese chemie- en energiesector. Dit zijn strategische assets die moeilijk elders in Europa kunnen worden opgebouwd. Afbouw van deze capaciteit leidt tot grote importafhankelijkheid, minder strategische autonomie en een kwetsbaar Nederland en Europa.

Hopelijk kunt u bovenstaande input meenemen ter voorbereiding op uw inbreng tijdens de begrotingsbehandeling. Mocht u nog vragen hebben neem dan vooral contact met ons op.

Met vriendelijke groet,

Pieter Veldhuizen

Hoofd Klimaat en Public Affairs VEMOBIN

pveldhuizen@vemobin.nl / 06-43023141

Over VEMOBIN

VEMOBIN is de Vereniging Energie voor Mobiliteit en Industrie. De 17 bij VEMOBIN aangesloten bedrijven produceren en leveren energie voor wegverkeer, scheepvaart en luchtvaart of maken energie en grondstoffen voor de chemische sector. Ook verwerking en recycling van afval voor nieuwe grondstoffen (zoals plastic pyrolyse) behoort tot het werkterrein van de VEMOBIN-leden. Je komt ons tegen in havens, vliegvelden, op energiestations en industriegebieden voor productie en levering van elektronen en moleculen, maar ook bij mensen thuis (totaaloplossingen voor thuisladen).

[3] https://www.defensie.nl/documenten/2026/07/31/roadmap-energiezekerheid-2026